

Оксана
Супронюк

НЕЗНАЙОМА Й ЗНАЙОМА ГАЛАКТИКА ПЕТРА ПЕРЕБИЙНОСА

Петро Перебийніс. «На світанку роси». - К.: СП «ІСА», 1996. - 207 с.

Українська література, попри свою «нетипову» долю, вписується в загальну картину мистецтва ХХ ст., якому притаманне вивільнення від ідеологічної залежності та безцеремонного втручання політики. Вона переймається активною розбудовою самодостатньої художньої сфери.

Свідчення цього - остання збірка поета Петра Перебийноса «На світанку роси», вірші якої беруть безпосередню участь у процесі творення нових цінностей в українській поезії. У зв'язку з цим процесом вона зрозуміла і, в свою чергу, дає матеріал для його характеристики.

З позиції добре чутого власного «я» поет торкається суспільнозначущих проблем, поетизує людину, показує в її звичайності духовне безмежжя, те, що пов'язує кожне смертне «я» з нашими предками й землею, і водночас - із вічним висвітом:

Україно! Чую голос недалеко:
- Ти козацької гори не обмини!
Я не знаю - джерело чи око предка
Пильно дивиться на мене з глибини.

Втягуючи в орбіту своєї поезії історію, всесвіт, галактики, поет разом з тим перебуває у своєму конкретному часі, творячи свій маленький світ-всесвіт. Ось митець згадує свого батька, який загинув на війні:

Ми ходили з татом на баштан.
У незнайомій галактиці -
скільки бачило око -
Аж під саме небо розкотилися
Жовто-зелені глобуси-кавуни.
Вони
трималися за землю
пересохлими пуповинами
і кружеляли з теплою планетою,
як тимчасові її супутники,
а довкола них кружеляли джмелі.
Ми стояли серед баштану
і дивувалися:
щось незбагненне діялося
в цій незнайомій галактиці...
Де ж ти, тату?
В якій галактиці?
Повернімось, тату, на баштан!

У цьому суверенному художньому світі поета постійно звучить голос тривоги за вічну еволюцію шукань, за потребу самовдосконалення, побоювання, що не знайдеться те одне-єдине слово, яке в потрібний момент може

відповісти на всі питання і вдихнути душу в поетичний текст:

Вітчизно, я слово зелене
шукаю в рясному барвінку.
Ніхто цього слова за мене
сказати не зможе довіку.

Або:

Рідна мово, росту я крізь тебе,
крізь родовища дум і краси.
Я курганом стою серед степу
на кордоні сльози і роси.

Поет відкриває джерела: що таке світ, що таке людина в ньому, яка ціна людського життя? Це шлях до самоусвідомлення в чіткому ряду таких понять, як *ти і народ, земля, Україна, чесність, покара, справедливість, світ, небуття*. Сповнена роздумів митця над турботами сучасного світу збірка Петра Перебийноса заслуговує на здобуття Державної премії ім. Т.Шевченка.

© Супронюк Оксана Костянтинівна, Київ, 1996

Виставку, присвячену 110-річчю від дня народження видатного українського історика Івана Крип'якевича, підготовлено провідним бібліотекарем НБУВ І.Прокошиною.

